

Uzmanlar Uyarıyor; **Sürdürülebilir bir tarım için ekim nöbeti sistemi doğru uygulanmalıdır**

Ekim sahalarındaki yanlış tarım uygulamalarına dikkat çeken sektör temsilcileri ve akademisyenler "Mısır ve şeker pancarı gibi su tüketen bitkilerin İç Anadolu gibi kurak iklimlerde ekilmesi, su kaynaklarının ve toprağın geleceğini tehlikeye atıyor" uyarısında bulunuyor.

Yanlış tarım uygulamaları konusunda gerek kamu tarafında hayata geçirilen yasal düzenlemeler, gerekse özel sektör tarafından yürütülen farkındalık çalışmalarına rağmen ülkemizde pek çok üründe verimlilik azalıyor. Karamanoğlu Mehmetbey Mühendislik Fakültesi Biyomühendislik Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Nevzat Aydın, çiftçilerin ekim nöbeti (münavebe) yaparak, anız yakmayarak, organik gübreler ve hayvan gübresi kullanarak topraktaki organik madde miktarını ve dolayısıyla toprak verimliliğini artırabileceğini söyledi. Aydın, "Bazı çiftçilerimiz tarafından ekim nöbeti sistemi yanlış uygulanabiliyor. Benzer bitkisel özelliklere sahip ve aynı bitki ailesi içerisinde yer alan bitkiler peş peşe ekiliyor. Hâlbuki yüzyıllardır tarımda kullanılan ve en ideal olan baklagil-buğdaygil ekim nöbeti sistemidir. Aspir-buğday ekim nöbeti sisteminin tercih edilmesi durumunda da özellikle ilk yıllarda buğday verimi çok düşüyor. Bu yüzden Aspir- Nadas- Buğday ekim nöbeti şeklinde ekim yapılmasını öneriyoruz" dedi. Aşırı sulamanın topraklarda çoraklaşmaya neden olduğunu belirten Prof. Dr. Aydın, çiftçilerin damla sulama veya yağmurlama sulama sistemlerini kullanmalarını tavsiye etti.

Sürdürülebilir tarım için, çevre bilincini merkeze alan yöntemler benimsenmeli

Türkiye'de tarımı korumanın üreticiyi bilinçlendirmekle mümkün olacağını söyleyen Duru Bulgur Yönetim Kurulu Başkanı Emin Duru ise sürdürülebilir bir tarım için, çevre bilincini merkeze alan yöntemlerin benimsenmesinin önemine dikkat çekti. Türkiye'de son yıllarda su tüketimi fazla olan mısır, şeker pancarı gibi tarım ürünlerinin üretiminin, sulama teknolojilerindeki gelişmeye paralel olarak arttığını söyleyen Emin Duru, "İç Anadolu kurak bir bölge, bu bölgede suya dayalı bitkilerin ekilmesi yanlış bir tarım uygulamasıdır. Örneğin mısır çok su istiyor. Mayıs ayında ekilmelidir. 120 günlük bir bitkidir ve bu durumda yazın sulanması gerekir. Yetiştirme döneminde de 15

kere su ister. Mısır, pancar gibi bitkilerin fazla su ihtiyacı, kurak bölgelerdeki kuyuların su miktarının tükenmesine sebep olur. Mısır ekimi yanlış tarım olmamakla beraber, desteklenmesinde bölge açısından yanlışlık var. Suyun ekonomik bir biçimde kullanılması bölge açısından hayati öneme sahiptir. Ovayı besleyen dere ve çayların önüne bent ve barajların yapılması da ovadaki yer altı su seviyesinde çekilmeye, su kuyularının 400 metreye kadar inmesine neden oluyor. Su çekilmeleri nedeni ile bölgemizde obruklar hızlı bir şekilde artmaya başladı. Bütün bu bölgesel şartlar göz önünde bulundurulduğunda, Karaman'da ekilmeye en uygun bitkiler tahıl ve baklagil olarak karşımıza çıkıyor. Tarım üreticisi bir sene bakliyat, bir sene buğday ekmeye teşvik edilmelidir. Bölgeye en uygun bakliyat bezelye ve mercimektir" dedi.

Ekim nöbeti ile toprağa verilen zarar azalır

Çiftçilere verilen teşviklere de değinen Emin Duru, "Şu anda mısır ekimine teşvik veriliyor. Buğday ekimine ise destek çok az. Bu nedenle çiftçiler mısırı daha çok tercih ediyor. Yakın zamanda yeni bir önlem alındı, münavele zorunlu hale getirildi. Münavele yıllık ekim nöbeti demek; yani aynı ürün iki sene üst üste ekilemeyecek, böylece toprağa verilen zarar azaltılacak . 2019-2020 yılında kısmi olarak bölgede havza bazlı üretim yapılmaya başlandı. Su tüketimi az olan ürünlerin teşvik miktarları artırıldı. Aynı tarım ürününü üst üste 3 yıl eken çiftçilerin, üçüncü yıldaki ekime ait tarımsal teşviklerden yararlanmaması için tedbir alındı. Sürekli aynı ürün ekildiğinde toprak hep aynı besinleri aldığı için güçsüzleşiyor. Bu açıdan ekim nöbeti tarım için büyük önem taşıyor. Doğru bir şekilde uygulanmalıdır. Ancak alınan önlemlere rağmen sıkıntının kısmen devam ettiği söylenebilir. İlgili kamu kurumlarının, üniversitelerin, kooperatiflerin, sektördeki gıda firmaları ve çiftçiler ile kurultaylarda bir araya gelerek, ekim nöbeti sisteminin üretici nezdinde doğru anlaşılması gerektiğini düşünüyoruz" diye konuştu.